

© LEEN JOLLING

IEDER WERKT OP ZIJN MANIER

De pluk is 'le moment suprême' om de vruchten te plukken na een jaar hard werken. Iedereen is druk in de weer om de oogst zo snel mogelijke binnen te halen en tracht dit zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Toch zijn er heel wat verschillen in pluksystemen tussen de bedrijven. We namen de proef op de som en onderzochten tijdens de perenoogst het plukverloop van 3 totaal verschillende fruitteeltbedrijven. – *Leen Jolling, tuinbouwconsulent Boerenbond*

GWENN HUPKO

Leeftijd: 27 jaar
 Gemeente: Kortenhaken
 Specialisatie: 20 ha fruit, waarvan 10 ha appel en 10 ha peer

Gwenn en zijn vader werken met pluktreinen en plukstellingen.

Pluktrein in volle actie

Het bedrijf van Gwenn Hupko is met een areaal van 20 ha een typisch gemiddeld Vlaams fruitbedrijf. De helft is beplant met appelvariëteiten zoals Jonagored, Jonagold en Evelina. De andere helft wordt ingenomen door voornamelijk Conference. Tijdens ons bezoek ontmoeten we Gwenn en zijn vader Guy in een twaalfjarige Conferenceplantage met V-haagsysteem. Er worden 4 pluktreintjes met telkens 4 paloxen ingezet en voor het plukken van de koppen zijn er 2 plukstellingen nodig. Zestien personen zetten zich dagelijks in om zo efficiënt mogelijk te plukken. Aan de 2 pluktreintjes worden telkens 4 tot 5 personen ingezet, de 2 andere pluktreinen dienen als reserve en moeten tijdig aangeleverd worden door de bedrijfsleider. Op de dag van ons bezoek werden de 2 plukstellingen bemand door telkens 3 personen, maar Gwenn geeft aan dat voor zijn plukstelling 4 plukkers ideaal zouden zijn. Gwenn en zijn vader nemen ondertussen het aan- en wegvoeren van paloxen voor hun rekening, alsook het vullen van de frigo's.

Op dit bedrijf zweert men resoluut bij pluktreintjes, zoals 70% van de fruittelers in het Hageland. Volgens hen zijn er heel wat voordelen verbonden aan het gebruik van deze treintjes ten opzichte van het gebruik van plukkorven. In de eerste plaats wordt het fruit onmiddellijk in de palox gelegd, waardoor er een handeling wordt uitgespaard en worden er minder kwetsuren vastgesteld, zoals steelbreuk en blutsen. Ook staan de paloxen steeds naast de plukkers, waardoor ze niet ver hoeven te

wandelen om het fruit erin te leggen. Daarenboven ziet Gwenn eveneens een voordeel bij V-hagen, waarbij de tractor minder door de rijen moet rijden en er dus minder kans is om het fruit dat er nog hangt te beschadigen. Tot slot geeft Guy mee dat het met een pluktreintje makkelijker is om fruit van minder goede kwaliteit te scheiden van het goede fruit. "Neem nu appels met hagel- of vorstschade", legt Guy uit. "Door het plaatsen van extra kisten op het treintje kan het industriefruit tijdens de pluk gescheiden worden. Op die manier gaan beschadigde appels nooit mee de frigo in en kunnen ze onmiddellijk naar de industrie worden gebracht." De kostprijs voor zo'n treintje ligt rond de 7000 euro, wanneer er rekening gehouden wordt met 4 karretjes en 1 tweedehandstractor. Uiteraard heb je er minimum 4 nodig. De vraag is of dit rendabel is voor grote bedrijven. Ga je uit van

.....
Een goede samenwerking verhoogt het plukrendement.

1 Met pluktreintjes kan het fruit onmiddellijk in de palox worden gelegd, waardoor er een handeling wordt uitgespaard en er zich minder kwetsuren kunnen voordoen dan bij het gebruik van plukkorven. **2** Het voordeel van de plukslee is dat de plukkorf niet rond de schouders hangt. Bovendien kan de plukslee ook fungeren als kleine ladder.

RENAAT EN PATRICK THOEN

Leeftijd: 23 en 50 jaar
 Gemeente: Vrasene
 Specialisatie: 100 ha fruit, waarvan 30 ha appel en 70 ha peer

Renaat en Patrick werken met plukslee met plukkorf.

een vijftigtal plukkers, waarvan er 6 per pluktreintje staan, dan heb je sowieso 8 treintjes nodig, plus enkele in reserve, om de pluk praktisch en efficiënt te laten verlopen. "Een dure aangelegenheid", besluit Gwenn.

Het voorttrekken van de plukslee

Het bedrijf van Renaat en Patrick Thoen is ongeveer 100 ha groot. Hiervan ligt 60 ha in de regio rond Vrasene, de overige 40 ha bevindt zich in Nederland. Hun bedrijf is vooral gespecialiseerd in peren, zoals de meeste fruitbedrijven in het Waasland. Het perenareaal bedraagt 70 ha, waarop vooral Conference is aangeplant. Maar Patrick en Renaat hebben ook 6 ha Sweet Sensation en 7 ha Doyenné. De overige 30 ha werden aangeplant met Elstar, Junami en Red Jona Prince als belangrijkste appelvariëteiten. Op het moment van ons bezoek werken Renaat en Patrick met 80 plukkers op een perceel van 12 ha Conference. We worden verrast door een heel andere manier van plukken. De plukslee is een pluksysteem dat in het Waasland maar door enkele fruitbedrijven wordt toegepast. "Nochtans biedt dit een zeer interessant alternatief voor de plukkorf die rond de schouders hangt en dus belastend kan zijn voor de rug", klinkt het overtuigend. Op de plukslee wordt er eveneens een plukkorf geplaatst die – wanneer hij vol is – geleidigd moet worden in de palox. "Er moet dus nog steeds een korte afstand afgelegd worden naar de palox, maar het is alleszins minder zwaar dan wanneer de plukkorf voortdurend over de schouders hangt", legt Patrick uit. "Daarenboven trachten wij de paloxen op een aanvaardbare afstand te plaatsen, waardoor er minder ver gewandeld moet worden. Uiteraard is dit afhankelijk van de oogst die er dat jaar hangt." Tot slot kan de plukslee eveneens gebruikt worden als een soort ladder, wanneer peren die hoger hangen geplukt moeten worden. "Maar dit gebeurt zelden, aangezien de bomen in het Waasland in het algemeen kleiner zijn dan in andere fruitregio's", eindigt Patrick zijn betoog.

Plukstelling versus ladders

Het laatste bedrijf bevindt zich in Sint-Truiden, het hartje van de fruitstreek. Het bedrijf van Marc en Luc Bels omvat 80 ha, waarvan 45 ha appel, 30 ha peer en 5 ha kersen. Tien jaar geleden besloten Marc en Luc – in tegenstelling tot heel wat andere fruitbedrijven – eerder in appels te investeren dan in peren. Een groot deel van hun Jonagoldaanplantingen werd vervangen door Braeburn en de clubvariëteiten Kanzi, Greenstar en Rubens. Het perenareaal bestaat grotendeels uit Conference en een beetje Doyenné en Durondeau. Ongeveer 80 personen zijn werkzaam tijdens de pluk. Acht werknemers zijn vast in dienst en zorgen voor het praktische werk: aansturen van de verschillende ploegen van seizoenarbeiders, het tijdig plaatsen en wegbrengen van paloxen, fruit naar de veiling of het bedrijf brengen ... Marc en Luc nemen een coördinerende rol op zich en controleren voortdurend of het gevraagde werk op een goede en efficiënte manier wordt uitgeoefend.

De plukkers op dit bedrijf oogsten grotendeels met plukkorven en plukladders, zoals dit in Haspengouw op de meeste plaatsen nog gebeurt. Het is een zwaar en intensief werkje, maar een goed plukrendement wordt zeker behaald. "Het voordeel van het werken met ladders is dat de koppen onmiddellijk mee geplukt worden en dat je niet achteraf met de plukstelling moet nakomen, want dan is het mogelijk dat 1 of 2 van de 8 werknemers niets te plukken heeft", legt Luc uit. "Daarom werken we enkel en alleen

gemakkelijk om de koppen te plukken omdat de plukstelling in hoogte verstelbaar is. Gwenn vult nog aan dat hij graag met de plukstelling werkt om de peren afkomstig uit de koppen apart te stockeren in de frigo. Dit stelt hem in staat om peren van de koppen, die vaak meer schuurschade vertonen, eerst te sorteren en te verkopen.

MARC EN LUC BELS

Leeftijd: 51 en 48 jaar
Gemeente: Sint-Truiden
Specialisatie: 80 ha fruit, waarvan 45 ha appel, 30 ha peer en 5 ha kersen

Marc (niet op de foto) en Luc (links) werken met plukkorven, plukstellingen en ladders.

met een plukstelling als de koppen erg vol hangen, om geen plukrendement te verliezen." Daarenboven is het voor grotere bedrijven moeilijk om een groot aantal plukstellingen te kopen om helemaal rond te komen tijdens de perenpluk. De peren moeten toch in een kleine 3 weken binnen zijn. Daartegenover staat dan weer dat het voor plukkers aangenamer is om te werken op de plukstelling dan te sleuren met ladders. Het is ook

1 Het werken met ladders om de koppen te plukken, werkt volgens Luc Bels veel efficiënter dan achteraf nog eens te moeten nakomen met de plukstelling. 2 Interessant aan de plukstelling is dat deze verstelbaar is in hoogte. Het is bovendien mogelijk om het fruit dat in de koppen hangt, eventueel apart te stockeren en te verkopen.

Niet enkel pluksysteem is belangrijk

Iedereen heeft zijn manier om het fruit zo efficiënt en zo goed mogelijk te laten plukken, maar uiteindelijk blijft het op elk bedrijf toch noodzakelijk dat de werknemers en de bedrijfsleider(s) goed op elkaar zijn afgestemd. Duidelijke afspraken, een goede communicatie en samenwerking kunnen het plukrendement optimaliseren op je bedrijf. Dit bewezen ook de bedrijven die we bezochten. Daar heeft telkens iemand de leiding om kleine of grote groepen plukkers te leiden. Deze begeleider legt duidelijk uit hoe er geplukt moet worden. Natuurlijk mogen we ook niet vergeten dat, naast het pluksysteem, de maat doorslaggevend is voor het rendement van de plukkers, alsook het soort plant-systeem dat gehanteerd wordt. ■